

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

Kohaliku omavalitsuse planeerimise seos teiste valitsemistasandite ja -osalistega

Kadri Leetmaa

TÜ rände- ja linnauuringute keskus

Ruumiloome koolitusprogramm (nov 2021)

Mitmetasandiline valitsemine

KOV ja valitsemistasandid

- EL
- Riik
- Regiooni tasand (?)
- KOV

KOV ja osalised valitsemises

- Maaomanikud
- Arendajad
- Finantssektor
- Platvormid
- Suur-MTÜd
- Kohalikud kogukonnad

Mitmetasandiline valitsemine

KOV ja valitsemistasandid

**KOV KUI NAVIGEERIJA,
KAASARÄÄKIJA, VÕRGUSTIKE
LOOJA, POLIITIKAKUJUNDAJA,
LOBBIST, ...**

KOV ja osalised valitsemises

**KOV KUI VÕIMALDAJA,
MODEREERIJA, VÕRGUSTIKE
LOOJA, KOHALE KUTSUJA,
ÜLESLEIDJA, KOHALIKE HUVIDE
KAITSJA, ...**

KOV rahvusvaheline võrgustumine

Milline võrgustumine on vajalik?

Rändavad ruumiteooriad- ja märksõnad

- Smart growth (tark kasv)
- Sustainable city (jätkusuutlik linn)
- Smart city (nutikas linn)
- Eco-city (roheline linn)
- Resilient city (kerkne, säilenõtkke linn)
- Mis on järgmised märksõnad?

- **Kuidas ära tunda, milline võrgustumine ja imidž toob kasu?**

Rändavad ruumiteooriad- ja märksõnad

Tallinn on Euroopa Roheline
Pealinn 2023!

 Tallinn

Mida annab Tallinnale tiitel Euroopa
Roheline Pealinn 2023?

<https://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/>

Rändavad ruumiteooriad- ja märksõnad

Foto: Mana Kaasik

Mida annab Tartule kandideerimine
Säästliku Transpordi auhinnale 2022

<https://staward.org/>

Rändavad ruumiteooriad- ja märksõnad

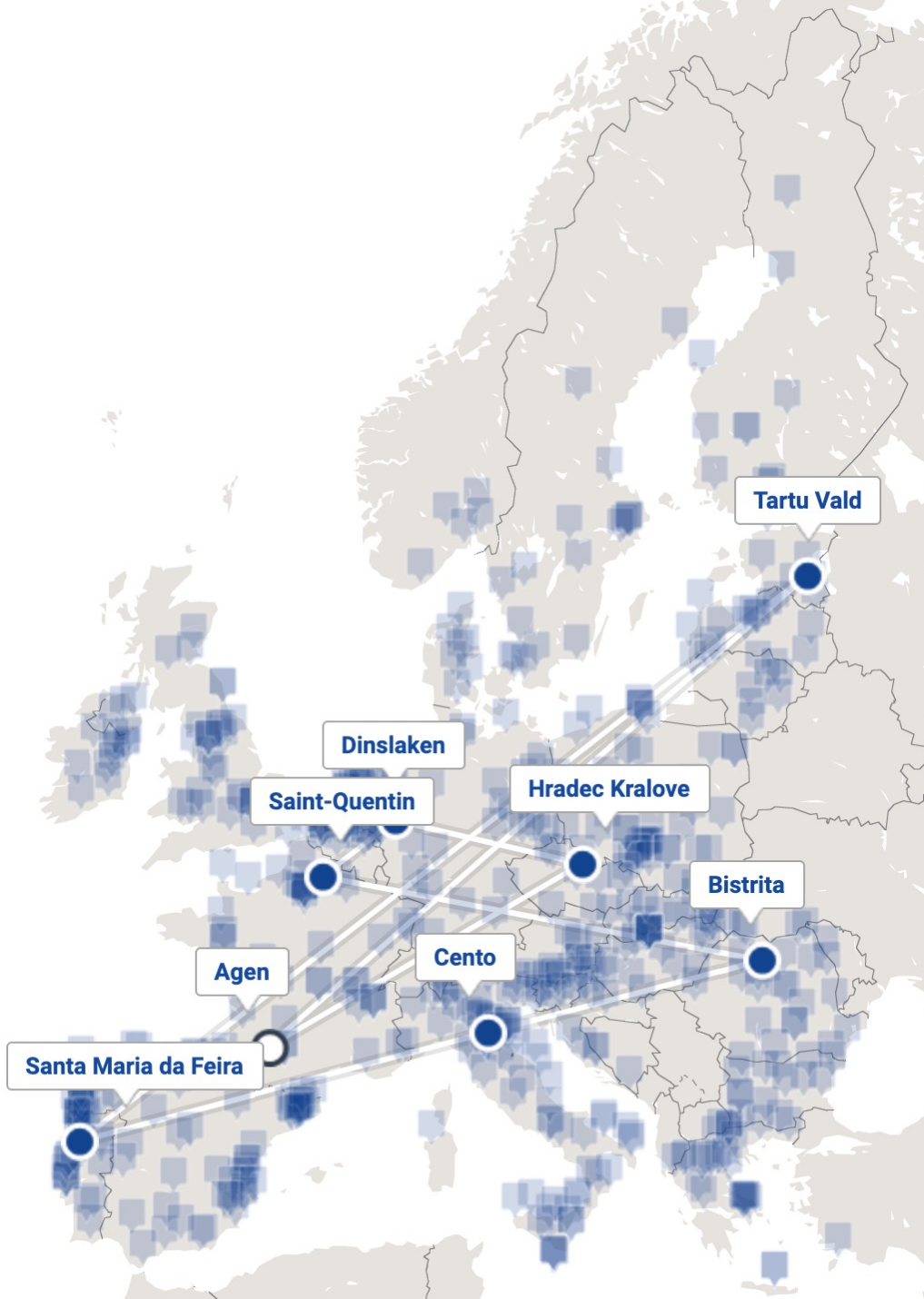
Mida annab Rõuge vallale kuulumine Euroopa Linnapeade Pakti võrgustikku

<https://www.eumayors.eu/>

Rändavad ruumiteooriad- ja märksõnad

Mida annab Tartu vallale kuulumine EL
URBACT võrgustikku Active Citizens

<https://urbact.eu/activecitizens>

KOV kui navigeerija

Olulistesse rahvusvahelistesse võrgustikesse kuulumine

- avab uusi võimalusi
- teeb KOVi atraktiivseks partneriks
- võimaldab lisa investeeringutele
- annab teadmisi

KOV kui poliitikakujundaja

Linnad ja kohad kujundavad sageli Euroopa poliitikat rahvusriikidele vastassuunas.

„Parimatest praktikatest” üldisemate poliitikateni.

KOV ja riigi seosed ruumiloomes

Riigi kohalikud huvid ja kohalik huvi riiklike poliitikate suhtes

Riigi huvidele koha leidmine

- energia varustuskindlus
- riigikaitse objektid
- looduskaitse
- riigi rahvusvahelised lubadused
- riigimetsa majandamine
- (rahvusvahelised) ühendused
- majanduse areng
- **Kohalikud talumised ja vastandeesmärgid valdkonniti.**

Hoonete paigutusotsused

avaliku sektori
kinnisvaratornid

Euroopa raha
kasutamisel planeerimise
kiirus

**KOV ruumiplaneerimise
eesmärkide koostöö
paigutusotsustega**

Kohalik huvi riiklike poliitikate suhtes

- Üürikodud ääremaal, kus üüripindu ei ole
- Taskukohane eluase keskustes, kus KOV vajab eluaset spetsiifilistele elanike rühmadele

- **Riigi poliitika saab olla dialoogis kohaliku tegeliku vajadusega.**

	TOETUSE TAOTLEJA JA PARTNER(ID)	PROJEKTI ELLUVIIMISE AEG		PANUS VÄLJUNDINÄITAJATESSE	
		Eeldatav taotluse esitamise kuupäev (kuu täpsusega) ²	Eeldatav lõpp (kuu täpsusega)	Väljundinäitaja (valida asjakohane) ³	Pan välj näit (km arv)
	Pärnu Linnavalitsus	2017 mai	2018 september	Loodud lasteaia- ja lapsehoiu-kohtade arv; Linnapiirkondades ehitatud või renoveeritud avaliku kasutusega või ärihoonete pindala	216 koht 2900
	Pärnu Linnavalitsus	2016 juuni	2017 mai	Loodud lasteaia- ja lapsehoiu-kohtade arv; Linnapiirkondades ehitatud või renoveeritud avaliku kasutusega või ärihoonete pindala	68 k 925
	Pärnu Linnavalitsus	2016 detsember	2017 detsember	Rajatud kergliiklusteede pikkus	1,5
	Pärnu Linnavalitsus	2016 detsember	2017 detsember	Rajatud kergliiklusteede pikkus	8,9

Riik Euroopa eesmärkide vahendajana

- Arengukavad arengukava pärast “... linnapiirkonna jätkusuutliku arengu strateegia 2014-2020”
- **Mõju arengu kavandamise tavadele kohalikul tasandil?**

Riik suurtele eesmärkidele sisu andjana

- Inimeste ettevalmistus kohalike kliimategevuste sõnastamiseks.
- KOVste pingutuste koordineerimine. Omavalitsusliitude roll. Riigi roll.
- Mõjude kokkuarvutamise tasand.
- **Milline on KOVste ja riigi ettevalmistus süsteemselt kohalikul tasandil toetada kliimaeesmärke?**

KOV ja riigi partnerlus

Riigi huvide vastandlikkus,
modereerimise vajadus

KOV ruumiloomeni jõudmine riigi
investeeringutes, eesmärkides.

KOV rahastuvas maailmas

Maa- ja kinnisvaraomanike, arendajate ja finantssektori roll.

Rahastumine *financialization* (eluase)

- Eluasemete erastamise rajad paljudes riikides
- Taskukohase eluaseme tagamise kohalikud poliitikad
- Investeerimisfondide, pensionifondide jmt portfelliges on eluase olulisel kohal (sh madalama klassi kinnisvara)
- Eluase – kaup või inimõigus
- Märgiline Berliini referendum 26/09/2021

Rahastumine ehk *financialization* (taristu)

- Taristuettevõtted börsiettevõtetena
- Tasakaal innovaativsuse ja dünaamilisuse ning taskukohasuse ja varustuskindluse vahel.
- **Milline on KOV vahetu võimalus olla partnerluses taristuettevõtetega? Mille üle KOV saab otsustada?**
- **KOV kui sotsiaalküsimuste eest vastutaja**

Koostöö teenuste osutajatega ja PPP rahastus

- Kokkulepete pikaajalisus
- Mõju hangete maksumusele
- Kauplemisruum hankeperioodil
- Nt ühistranspordi rekonstrueerimine, maanteede ehitamine, haiglate ehitamine jms.
- **Pikaajaliste hangete ja kokkulepete puhul kaob vastav teema mitme KOV volikogu koosseisu agendast.**

KOV kui partner platvormidele

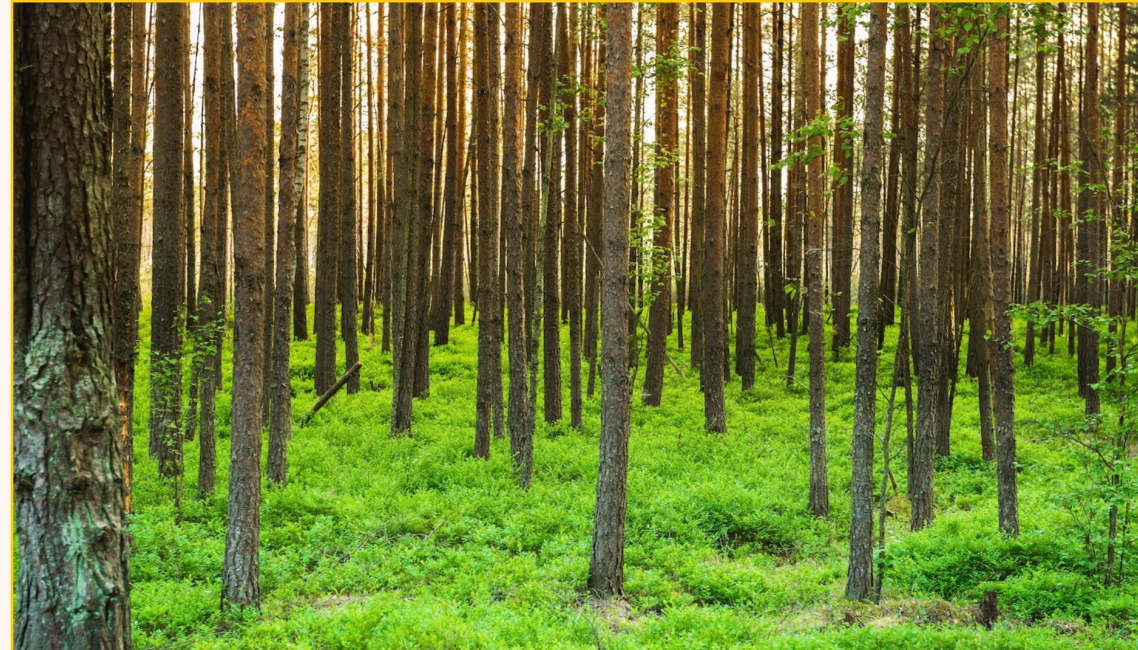
- KOV kui atraktiivne testala innovaatilistele teenustele
- Olulised platvormid on linnas kohal!
- Ebavõrdsuse võimendumise oht
- **Tehnoloogias juhitud tark linn või vajadustest juhitud tark linn.**

KOV ja neoliberalistlik maailm

Kelle oma on maa, eluase, taristu?

Kes on KOV partnerid arengu
kavandamisel?

Tehnoloogia võimalustest juhitud
ruumiloome vs koha eesmärgid?

KOV ja kodanikuühiskond

Kohalik ja globaalne võrgustunud kodanikuühiskond

Kohaliku kodanikuühiskonna võimestamine

- Rahastunud ja võrgustunud maailmas võivad kodanikuühendused olla
 - ise vajalikud uuenduste kohale toojad
 - samas olukorras nagu KOVID (raske orienteeruda, kes on arenduse taga?)
- Üleriigilise ja rahvusvahelise haardega kodanikuühendused
- Kohalik dünaamiline kogukond

KOKKUVÕTTEKS

KOV on osa võrgustunud maailmast.

Hea arendustöö ja ruumiloome peab õppima selles navigeerima.